

Sygn. akt IV U 154/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Matusiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2021 roku w Sieradzu

odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 12.01.2021 r. Nr (...)

w sprawie K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o wysokości emerytury

oddala odwołanie.

Sygn.akt IV U 154/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12.01.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. powołując się na ustawę z dnia 19.06.2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1222) z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury K. K. od dnia 01.05.2014 r. i wypłacił wyrównanie za okres od 01.05.2014 r. do 31.03.2019 r. W decyzji wskazano, że podstawa obliczenia emerytury nie podlega pomniejszeniu o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur, przez co wysokość emerytury obliczona została od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur. Podstawa obliczenia emerytury wyniosła 419.934,06 zł (387.896,70 zł + 32.037,36 zł); wysokość emerytury od 01.05.2014 r. wyniosła 1.711,22 zł. Przy ustalaniu emerytury Zakład uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia, jakie miały miejsce od dnia przyznania do dnia 31.03.2019 r., w tym zmiany wynikające z waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz zmiany wynikające z załatwienia zgłoszonych wniosków. Wysokość emerytury od dnia 01.01.2021 r. wyniosła 1.968,69 zł. Na poczet należności od dnia 01.05.2014 r. do 31.01.2021 r. w kwocie 106.068,58 zł Zakład zaliczył kwotę 103.209,75 zł z tytułu wypłaconej emerytury za okres od 01.05.2014 r. do 31.03.2019 r.

Odwołanie od decyzji organu rentowego złożyła K. K. zarzucając niewyjaśnienie poszczególnych elementów składowych decyzji.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 14.04.2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał K. K., ur. (...), emeryturę w wieku obniżonym od 01.03.2008 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

W dniu 05.05.2014 r. K. K. złożyła w organie rentowym wniosek o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym.

Decyzją z 29.05.20104 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonej emeryturę z powszechnego wieku emerytalnego, której wysokość obliczono z zastosowaniem art. 25 ust 1b ustawy z dnia 17 12 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, skutkiem czego podstawa obliczenia emerytury została pomniejszona o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Emerytura została ustalona jako równowartość kwoty, będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 32.037,36 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła 387.896,70 zł, suma kwot pobranych emerytur wyniosła 112.366,26 zł, średnie dalsze trwanie życia wyniosło 254,10 miesięcy. Emerytura obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła: $[(32.037,36+387.896,70)-112.366,26]/254,10 = 1.253,33$ zł. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie podjął wypłaty emerytury ustalonej w tej decyzji, ponieważ była ona mniej korzystna od dotychczas wypłaconego świadczenia. Wysokość świadczenia ustalona bez pomniejszenia podstawy obliczenia o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur wyniosłaby: od 01.05.2014 r. – 1.711,22 zł, od 01.03.2015 r. – 1.747,22 zł, od 01.09.2015 r. w związku z ponownym przeliczeniem kapitału początkowego i emerytury – 1.750,29 zł, od 01.03.2016 r. – 1.754,49 zł, od 01.03.2017 r. – 1.764,49 zł, od 01.03.2018 r. – 1.817,07 zł, od 01.08.2018 r. w związku z ponownym przeliczeniem z uwzględnieniem średniego dalszego trwania życia - 1.828,69 zł, od 01.03.2019 r. – 1.898,69 zł, od 01.03.2020 r. – 1.968,69 zł.

Wyrokiem z 6.03.2019r. w sprawie P 20/16, opublikowanym 21.03.2019r., Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019r. poz. 39), w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017r. w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w 1953r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W dniu 23.04.2019 r. do ZUS wpłynęła skarga ubezpieczonej o wznowienie postępowania w sprawie.

Postanowieniem wydanym w dniu 10.05.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie art. 149 § 1 k.p.a. wznowił postępowanie administracyjne w sprawie zakończonej ostateczną decyzją z 29.05.2014 r. Organ zaznaczył, że stosownie do art. 145a k.p.a. można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja. W przedmiotowej sprawie podstawę wznowienia postępowania stanowił wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 r. sygn. akt P 20/16 w którym orzeczono, że art.25 ust.1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019 r. poz.39) w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r. w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w 1953 r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Decyzją z 10.05.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w związku ze skargą o wznowienie postępowania na podstawie art. 151 § 1 pkt 2 k.p.a. uchylił decyzję z 29.05.2014 r. oraz ustalił jej wysokość i podjął wypłatę od dnia 1 kwietnia 2019 r. Wysokość emerytury została obliczona od podstawy niepomniejszonej o kwoty pobranej wcześniejszej emerytury przysługującej na podstawie art. 46 w zw. z art.29 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Wysokość emerytury do dnia 1 kwietnia 2019 r. wyniosła 1.898,69 zł. Wniesione przez ubezpieczoną odwołanie od tej decyzji zostało oddalone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 07.11.2019 r. w sprawie IV U 969/19. Od 01.03.2020 r. wyliczona emerytura wynosi 1.968,69 zł.

Decyzją z dnia 12.01.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury K. K. od dnia 01.05.2014 r.

(wnioski, decyzje, postanowienie, orzeczenie w aktach ZUS, informacja k. 13 akt sprawy).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁽⁹⁾ i art. 477⁽¹⁴⁾ k.p.c.) i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. Postępowanie sądowe zmierza do kontroli prawidłowości lub zasadności zaskarżonej decyzji. Od momentu wniesienia do sądu odwołania od decyzji organu rentowego rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu według zasad właściwych dla tej kategorii. Odwołanie pełni rolę pozwu, a jego zasadność ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Postępowanie sądowe skupia się na wadach wynikających z naruszenia przez organ rentowy prawa materialnego. Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych; poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 Nr 15, poz. 601 oraz z dnia 25 maja 1999 r. II UKN 622/99, OSNAPiUS 2000 Nr 15, poz. 591). Podstawę prawną ponownego ustalenia emerytury ubezpieczonej stanowiły przepisy znowelizowanej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu, nadanym ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1222). Zgodnie z art. 194i. do ustalenia podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ubezpieczonego urodzonego w 1953 r., nie stosuje się przepisu art. 25 ust. 1b, jeżeli wniosek o przyznanie tej emerytury zgłosi w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222), pod warunkiem że prawo do emerytury przed osiągnięciem wieku emerytalnego ma ustalone na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r. W myśl art. 194j.: 1. Kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w 1953 r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i.

2. Przeliczeniu podlega podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury.

3. Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia.

4. Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszona - od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata.

5. Jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotę wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie.

W myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności, ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, Lex 29440). Obowiązująca w procesie cywilnym zasada kontrydiktoryjności nie obliuguje sądu do bezwzględniego poszukiwania prawdy obiektywnej. Wedle wymienionych przepisów, ciężar dostarczenia w postępowaniu sądowym materiału procesowego spoczywa, zasadniczo na stronach, a sąd utracił prawo prowadzenia dochodzenia w celu ustalenia

dowodów koniecznych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 maja 2008 r., ACa 175/08, Lex 465069). Na sądzie rozpoznającym sprawę nie spoczywa powinność zarządzania dochodzeń mających na celu uzupełnienie i wyjaśnienie twierdzeń stron oraz poszukiwanie dowodów na ich udowodnienie. Do sądu nie należy przeprowadzanie z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne - art. 6 k.c. Na etapie postępowania sędowoo-odwoławczego to nie organ ma udowadniać prawidłowość wydanej przez siebie decyzji lecz strona ma udowodnić, że wskazane przez tę stronę w odwołaniu okoliczności faktycznie miały miejsce. Powyższa reguła oznacza także, że brak inicjatywy dowodowej strony odwołującej się lub niedostateczne wykazanie zasadności jej stanowiska co do zasady skutkować będzie oddaleniem odwołania.

W konsekwencji należało przyjąć, że wnioskodawczyni zarówno we wniesionym odwołaniu jak i w toku postępowania nie podniosła żadnych merytorycznie uzasadnionych zarzutów mogących podważyć zaskarżoną decyzję, która w ocenie Sądu odpowiada prawu. Mając powyższe na względzie, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami, orzekł jak wyroku.